

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació

Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

Donació de Josep Mainar i Pons

**Memòria dels treballs fets a la Biblioteca del
Parlament de Catalunya (1933)**

Fitxa NODAC

Versió 1.1

Data de creació: octubre del 2013

Data d'actualització: agost del 2021

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació
Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

Introducció

Aquesta fitxa descriu, a nivell d'unitat documental simple, l'informe en què es fa la memòria dels treballs duts a terme per Joan Ors, bibliotecari arxiver, a la Biblioteca del Parlament durant l'any 1933.

Aquesta donació forma part d'un conjunt de tres documents que s'engloben dins la Donació de Josep Mainar i Pons. Els altres dos són:

- Àlbum Tarradellas.
- Obres de rehabilitació del Palau del Parlament de Catalunya (1932-1936).

1. Àrea d'identificació

1.1. Codi de referència

CAT APC FDH005 Donació de Josep Mainar i Pons

1.2. Nivell de descripció

Unitat documental simple.

1.3. Títol

Memòria dels treballs fets a la Biblioteca del Parlament.

1.4. Data(es)

Dates de creació: 1933.

1.5. Volum i suport

1 document mecanoscrit, enquadernat, 70 pàgines.

2. Àrea de context

2.1. Nom del(s) productor(s)

Parlament de Catalunya.

2.2. Història del(s) productor(s)

Les primeres eleccions al Parlament de Catalunya van tenir lloc el 20 de novembre de 1932 i la sessió constitutiva s'escaigué el 6 de desembre del mateix any. El primer president del Parlament va ser Lluís Companys. El Parlament hagué de treballar en un context polític, tant català com espanyol i internacional, convuls; fou interromput durant dos anys, l'anomenat *Bienni Negre* (1934-

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

1936), i, finalment, la mateixa institució parlamentària fou abolida, amb els altres òrgans de la Generalitat, pel triomf de la revolta contra la República espanyola (1939). Malgrat unes circumstàncies tan adverses, el Parlament va fer durant aquesta època una tasca legislativa important.

El 6 de desembre de 1932 tenia lloc la solemne sessió d'obertura del Parlament. Francesc Macià, president provisional de la Generalitat, adreçà al poble de Catalunya un emotiu missatge en aquesta avinentesa. El 13 de desembre es constituïa definitivament el Parlament; s'escollí la Mesa definitiva, que tingué la mateixa composició que la provisional i fou presidida per Lluís Companys, com a president del Parlament; Joan Casanovas, d'Esquerra Republicana, en fou vicepresident primer; Antoni Martínez i Domingo, de la Lliga, vicepresident segon, i en foren secretaris Martí Rouret i Antoni Dot, d'Esquerra Republicana, Josep M. Casabó, de la Lliga, i Carles Gerhard, de la Unió Socialista de Catalunya.

El dia 14 de desembre el Parlament elegí Francesc Macià com a primer president de la Generalitat; el 20 es presentava el primer Govern de la Generalitat, i pocs dies després s'aprovaren els primers pressupostos.

El dia 20 de juny de 1933 Joan Casanovas passava a ser president del Parlament, atès que Lluís Companys havia dimitit en ser nomenat ministre de Marina al Govern de Madrid. La vicepresidència primera del Parlament correspongué a Jaume Serra i Húnter.

El dia 25 de desembre moria Francesc Macià. El Parlament li dedicà una emotiva i solemne sessió necrològica el dia 29.

El dia 31 de desembre Lluís Companys fou elegit president de la Generalitat, i el dia 5 de gener de 1934 presentava el primer Govern format per una coalició d'Esquerra Republicana de Catalunya amb la Unió Socialista de Catalunya, el Partit Nacionalista Republicà d'Esquerra i Acció Catalana Republicana.

Al gener del 1934 la Lliga es retirava del Parlament de Catalunya. La seva absència es perllongà fins a l'octubre del mateix any, però sense pretext ni causa parlamentària; fou un gest de protesta per incidents succeïts al llarg de la campanya electoral municipal, en la qual fou derrotada.

El dia 21 de març el Parlament aprovava la Llei de contractes de conreu, que el 8 de juny era declarada inconstitucional pel Tribunal de Garanties Constitucionals de la República. El Parlament de Catalunya tornà a votar el mateix text de la Llei el dia 12. Aquest i altres incidents van enrarir les relacions amb el Govern de Madrid. En el fons es covava la polèmica entre la coalició de centreesquerra que governava Catalunya, interessada en l'autonomia i a consolidar una República democràtica, i el Govern de la República, que des del final del 1933 es decantava cap a la dreta en defensa dels interessos conservadors.

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

El divorci fou extrem quan a l'octubre del 1934 la Confederació Espanyola de Dretes Autònomes (CEDA) accedia al Govern de la República. El 6 d'octubre el Govern de la Generalitat, en veure amenaçada l'autonomia de Catalunya, apartant-se de la Constitució i de l'Estatut, proclamava l'Estat Català dins la República Federal Espanyola, que va durar fins a la matinada del dia següent, quan es rendia a l'exèrcit per a evitar un vessament de sang. Una llei de la República del 2 de gener de 1935 suspengué les facultats que l'Estatut de Catalunya havia atorgat al Parlament, el qual no es va reunir ni un sol cop fins al 29 de febrer de 1936.

Just després del triomf del Front Popular —Front d'Esquerres a Catalunya— en les eleccions del febrer del 1936, el Parlament reprenia la seva tasca després de disset mesos. El primer acord fou el de confirmar Lluís Companys com a president de la Generalitat, que ratificà el seu Govern.

A partir del 21 de juliol de 1936, el Parlament només es reuní en cinc ocasions: la primera, el 18 d'agost de 1937 per a prorrogar la legislatura, ja que la Guerra Civil (iniciada el 18 de juliol de 1936) dificultava la convocatòria d'eleccions per a la seva renovació, que s'havien de fer aquella tardor. L'última reunió oficial del Parlament al seu palau fou l'1 d'octubre de 1938. Hi assistiren 41 diputats dels 69 que encara en tenien la condició; hom hi elegí Josep Irla, d'Esquerra Republicana de Catalunya, com a president del Parlament; Antoni Rovira i Virgili, d'Esquerra Republicana de Catalunya, com a vicepresident primer, i Manuel Serra i Moret, de la Unió Socialista de Catalunya, com a vicepresident segon. N'eren secretaris Antoni Dot i Josep Folch, d'Esquerra Republicana de Catalunya; Pere Lloret, d'Acció Catalana, i Carles Gerhard, de la Unió Socialista de Catalunya. L'últim acord del Parlament fou el de designar una comissió parlamentària per tal de visitar els combatents dels fronts i portar-los el record i la solidaritat de Catalunya. En total, el Parlament va fer 259 sessions oficials.

La institució parlamentària es va organitzar internament en unitats administratives que donaven suport a l'activitat parlamentària dels diputats. Entre aquestes unitats destaquen: Oficialia Major, Intervenció, Secretaria, Cerimonial i Majordomia, Diari de Sessions, Arxiu i Biblioteca, Servei Mèdic i Servei Telefònic. D'aquesta època se n'ha conservat molt poca documentació a causa de la Guerra Civil i els esdeveniments que van tenir lloc al Palau del Parlament amb l'entrada de les tropes franquistes al començament del 1939. Alguns diputats i personal de la cambra van intentar salvaguardar una part de la documentació produïda enduent-se-la del Palau del Parlament a altres indrets. Al cap de molts anys, s'han pogut recuperar alguns documents a l'Ajuntament d'Olot i al mas Perxés d'Agullana.

2.3. Història arxivística

Aquest document el va fer Joan Ors, bibliotecari arxiver, funcionari de l'Administració parlamentària de l'època republicana. Ell fou l'autor dels dos volums sobre l'organització de la Biblioteca del Parlament amb el títol *Elements i dades per a l'organització interior de la Biblioteca*

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

del Parlament de Catalunya. Es desconeixen les vicissituds d'aquest document (dos volums) al Palau del Parlament quan van entrar les tropes franquistes, però avui sabem que un dels dos volums va ser donat a la Biblioteca de Catalunya i l'altre, al Parlament, aquest darrer per Josep Mainar i Pons.

2.4. Dades sobre l'ingrés

No es conserva cap escrit específic sobre aquesta donació. Només hi ha una referència en el registre d'entrada dels documents de la Biblioteca del Parlament: *RE 7434, donat per J. Mainar el dia 17 de gener de 1985.*

3. Àrea de contingut i estructura

3.1. Abast i contingut

Aquest informe es va fer amb la voluntat que quedés palesa la memòria dels treballs duts a terme per la Biblioteca del Parlament durant l'any 1933. Aquest funcionari va ser nomenat el 5 d'abril de 1932 bibliotecari temporer de la Generalitat i el 10 d'agost de 1933 se'l nomenava funcionari definitiu de plantilla del Parlament. Per tant, cal suposar que aquesta memòria dels treballs duts a terme seria el primer informe que va fer després de la posada en funcionament de la Biblioteca del Parlament.

L'informe fet per Joan Ors consta de diversos apartats. En primer lloc, fa una llista exhaustiva de les publicacions que van ingressar a la Biblioteca del Parlament durant l'any 1933 en què inclou la forma d'ingrés (compra, intercanvi, donatiu, subscripció, etc.), i també indica la tasca que va dur a terme amb relació a la seva classificació i catalogació. En l'apartat següent, exposa el pla revisat de classificació sistemàtica de la Biblioteca del Parlament d'aquella època. I en el darrer apartat inclou la catalogació sistemàtica de les publicacions ingressades a la Biblioteca del Parlament fins al 31 de setembre de 1933. La darrera pàgina és una reflexió personal que fa a tall de conclusió sobre *L'obra a fer, Biblioteca i Arxiu.*

3.2. Sistema d'organització

Document enquadrant.

3.3. Informació sobre avaluació, tria i eliminació

Aquest fons documental és de conservació permanent.

Normativa aplicable:

- Llei 9/1993, del 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC 1807, 11.10.1993).
- Llei 10/2001, del 13 de juliol, d'arxius i documents (DOGC 3437, 24.7.2001).

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació
Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

3.4. Increments

-

4. Àrea de condicions d'accés i ús

4.1. Condicions d'accés

Lliure.

4.2. Condicions de reproducció

-

4.3. Llengües i escriptures dels documents

Català.

4.4. Característiques físiques i requeriments tècnics

En general, la documentació es troba en un bon estat de conservació.

4.5. Instruments de descripció

Relació sumària.

5. Àrea de documentació relacionada

5.1. Existència i localització dels originals

-

5.2. Existència i localització de reproduccions

Aquest document està digitalitzat.

5.3. Documentació relacionada

A la Biblioteca de Catalunya es conserva el fascicle I d'aquest document amb el títol: *Elements i dades per a l'organització interior de la Biblioteca del Parlament de Catalunya [Manuscrit].* 1933. 2 v. (145; 70 f.); 32 cm.

Vol. 1: *Nota preliminar* (f. 1-2); *Pla de classificació sistemàtica per a la Biblioteca del Parlament de Catalunya* (f. 3-31); *Llistes bibliogràfiques d'adquisicions immediates* (f. 32-144); *Fons d'establiment de la Biblioteca* (f. 145).

PARLAMENT DE CATALUNYA

Departament de Gestió Documental i Recursos d'Informació
Àrea d'Arxiu i Gestió Documental

5.4. Bibliografia

-

6. Àrea de notes

6.1. Notes

-

7. Àrea de control de la descripció

7.1. Auditoria i data(es)

Descripció feta per MCN (octubre del 2013).

Història del productor feta per MCV (gener del 2011).

Actualització duta a terme per AVM i OTS (agost del 2021). Correcció i assessorament lingüístics duts a terme pel DAL (setembre del 2021).

7.2. Fonts

Per a emplenar l'element *Història del productor*, s'han emprat les fonts següents:

- [Josep Mainar i Pons | enciclopèdia.cat \(enciclopedia.cat\)](#) [consulta: 24 gener 2011]
- *Enciclopèdia Catalana* [en línia]. <<https://www.enciclopedia.cat/>> [consulta: 20 juliol 2021]
- *Viquipèdia* [en línia]. <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>> [consulta: 20 juliol 2021]

7.3. Regles o convencions

Norma de descripció arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Direcció General del Patrimoni Cultural, Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2006.